

1. АДАПТИВНЕ УПРАВЛІННЯ В ТЕОРІЇ ОСВІТИ

1. Антонова Алевтина	<u>Психологічні основи педагогічної саморегуляції</u>
2. Боднар Оксана, Горішна Оксана	<u>Сутність та взаємозв'язок основних понять теорії управління змінами в освіті у філософсько-соціальному аспекті</u>
3. Гуралюк Андрій	<u>Бібліотека в інформаційному суспільстві: онтологічний підхід</u>
4. Єльнікова Галина, Суліма Євген	<u>Філософський аспект адаптивного управління соціально-педагогічними системами</u>
5. Ростока Марина	<u>Інформаційно-аналітичний супровід освіти як сфера наукової діяльності ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського</u>
6. Селецький Андрій	<u>Теоретичне і методичне забезпечення розвитку системи освіти як напрям діяльності Національної академії педагогічних наук України</u>

2. УПРАВЛІННЯ АДАПТИВНИМИ ПРОЦЕСАМИ В ОСВІТНІЙ ПРАКТИЦІ

7. Бартків Оксана, Дурманенко Євгенія, Смалько Оксана	<u>Візуалізація як ефективний метод вивчення студентами педагогіки</u>
8. Бобрикова Юлія	<u>Використання інноваційних методів та технологій під час викладання економічних дисциплін у процесі професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів</u>
9. Брацлавська Алла	<u>Особливості формування готовності майбутніх льотчиків військової авіації до професійної взаємодії під час використання спільного повітряного простору</u>
10. Гавриловський Сергій	<u>Впровадження моделі управління науково-дослідницькою діяльністю майбутніх керівників закладів освіти</u>
11. Гермак Ольга	<u>Теоретичні засади формування професійної компетентності майбутніх електромонтерів засобами електронних освітніх ресурсів</u>
12. Гречаник Олена	<u>Оцінка якості виховної діяльності закладу загальної середньої освіти</u>
13. Григораш Віктор	<u>Оцінювання педагогічної діяльності вчителів закладу загальної середньої освіти як елемент внутрішньої системи забезпечення якості освіти</u>
14. Гришук Дмитро	<u>Молодіжні клуби як приклад впровадження адаптативно-соціалізаційної концепції соціальної роботи у закладі освіти</u>
15. Сухович Георгій	<u>Факторно-критеріальна модель визначення результатів III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України</u>
16. Тимошко Ганна	<u>Розвиток організаційної культури керівника закладу освіти на засадах педагогічної майстерності</u>
17. Хлебнікова Таліна	<u>Самоосвіта як засіб розвитку професійної компетентності педагога</u>
18. Шемигон Наталя	<u>Розвиток адаптивних можливостей особистості з особливими освітніми потребами в адаптивному інклюзивному просторі</u>

3. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ АДАПТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

19. Оліфіра Лариса, Синенко Світлана	<u>Консорціум в освіті: процеси диверсифікації та моделі підвищення кваліфікації керівних, педагогічних і науково-педагогічних працівників</u>
---	--

Затверджено до друку рішенням засідання Вченої ради

Української інженерно-педагогічної академії, м. Харків (протокол № 10 від 26.02.2020 року)

© Українська інженерно-педагогічна академія

© Громадська організація «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами»

© Автори

УДК: 37.07:005.3

[https://doi.org/10.33296/2707-0255-8\(15\)-12](https://doi.org/10.33296/2707-0255-8(15)-12)

<https://orcid.org/0000-0002-4671-0724>

ОЛЕНА ГРЕЧАНИК

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувачка кафедри наукових основ
управління Харківського
національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди,
м. Харків, Україна

ОЦІНКА ЯКОСТІ ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Анотація. Протягом останніх десятиліть питання гуманітарної сфери, зокрема освіти, перебувають у центрі уваги політиків, громадських діячів, науковців, педагогів, батьківської спільноти, оскільки саме освіта визначає майбутнє світу, кожної держави, її результати прямо впливають на стан справ у всіх інших сферах людського життя – політичного, соціально-економічного, культурного, наукового. Розвиток людини визнано головною метою, ключовим показником сучасного прогресу, а відтак це висуває нові вимоги до освіти, до її якості, зокрема до якості виховної діяльності, яка є одним із компонентів цілісного педагогічного процесу.

У державних документах, Указах Президента України, Наказ МОН України, концепціях визначено пріоритети розвитку освіти України загалом і виховання зокрема, основні положення стратегічних змін, створено й оновлено відповідну нормативно-правову базу, здійснюється практичне реформування галузі згідно з Концептуальними засадами реформування середньої школи «Нова українська школа», Концепцією національно-патріотичного виховання в системі освіти України, Стратегією національно-патріотичного виховання тощо.

Водночас стан справ у виховній діяльності, темпи та змістовність перетворень недостатньо задовольняють потреби особистості, держави й суспільства. Це вимагає оновлення галузі та ставить перед державою завдання забезпечити пріоритетність освітніх, у т. ч. виховних завдань, першочерговість розв'язання нагальних проблем виховання й розвитку особистості завдяки підвищенню якості освіти, якості освітньої діяльності, у тому числі виховної. Питанню забезпечення якості освіти присвячений п'ятий розділ Закону України «Про освіту», у якому наголошено на необхідності створення в закладах освіти

внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Саме зараз і триває побудова таких систем у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО), визначення політики та процедур, принципів, напрямів, інструментарію вимірювання якості діяльності ЗЗСО. У цьому контексті вважаємо за необхідне запропонувати модель оцінки якості виховної діяльності ЗЗСО, розроблену на засадах кваліметричного підходу.

У статті визначено такі напрями оцінювання якості виховної діяльності ЗЗСО, як-от: якість особистісного розвитку вихованців, якість розвитку учнівського колективу, якість професійної діяльності педагогів як вихователів, якість виховного середовища й умов забезпечення виховної діяльності.

Ключові слова: якість виховної діяльності, оцінка, кваліметричний підхід, заклад загальної середньої освіти, педагог, вихованець, умови, учнівський колектив.

Вступ. Реформування загальної середньої освіти висуває як центральну проблему підвищення якості освіти, освітньої діяльності, зокрема й виховної, яка в Національній стратегії розвитку освіти в Україні визначена одним із основних пріоритетів, органічною складовою освіти. Значення виховання як важливого чинника економічного, соціального і культурного розвитку, збереження духовних, моральних, громадянських, родинних, національних і особистісних цінностей усвідомлюється суспільством, проте результати виховної діяльності важко піддаються вимірюванню, стандартизації: на відміну від стандартів навчання, стандартів виховання в загальному розумінні не існує. Виховання є певною мірою процесом, що відбувається в людині, це плід індивідуального шляху, це досвід, який передається з моменту народження дитини, відбувається і закінчується в особі, яка впродовж життя само виховується. Чимало нарікань викликає і так званий «рівень вихованості особистості», оскільки є достатньо розмитим і невизначеним, спричиняє значний суб'єктивізм у процесі оцінювання. Відкритим залишається питання, що саме вважати результатами виховної діяльності в ЗЗСО, аби визначити її якість, які проблеми потребують першочергового розв'язання, які засоби, підходи, інструментарій варто використовувати для визначення оцінки якості виховання.

Вихідні передумови. Визначенню сутності, мети й завдань виховної діяльності в закладах освіти присвятили свої роботи І. Бех, Ю. Гільбух [1], І. Глікман, О. Киричук [1], В. Лозова, С. Матвейшина, С. Мельничук, І. Підласий, В. Приходько, Г. Сорока, О. Сухомлинська, М. Фіцула й чимало інших дослідників.

Питання визначення якості освіти, освітньої діяльності відображено в наукових працях В. Григораша [2; 8], Г. Єльнікової [4], Т. Мастеркової [5], З. Рябової [6], Т. Хлебнікової [7; 8] та інших.

Можливості застосування кваліметричного підходу для проведення вимірювань, встановлення оцінки якості освіти, освітньої діяльності, освітнього середовища закладу освіти висвітлено такими науковцями, як В. Григораш [2; 8], Г. Дмитренко, Г. Єльнікова [4], В. Олійник, В. Приходько, З. Рябова [6], Т. Хлебнікова [7].

Проте недостатньо вивченим залишається питання оцінки саме виховної діяльності закладу освіти. Тому **метою** статті є визначення напрямів оцінювання виховної діяльності ЗЗСО й розробляння базової кваліметричної моделі для проведення такого оцінювання.

Виклад основного матеріалу. Останні шість років (2014-2020) є особливими з точки зору здійснення виховної діяльності: триває війна на території нашої держави, є діти, які загинули на Майдані, були поранені в збройних сутичках на Сході України, через соціально-політичну кризу втратили батьків, діти з внутрішньо переміщених територій. Усе це, у свою чергу, спричинило посилення агресії, доведення дитиною правильності своєї позиції засобами цькування, булінгу. До того ж переживає кризу інститут сім'ї, нівелюються сімейні цінності, розповсюджуються наркоманія, вільні статеві стосунки, ігрова й цифрова залежність. Однією із найбільше характерних особливостей сьогодення є те, що життя українських дітей

протікає в умовах жорсткої соціальної диференціації, яка дегуманізує простір їхнього дитинства. Фактором зміни цієї ситуації деякі дослідники вважають виховну діяльність педагогів, спрямовану на інтеграцію різних соціальних груп дітей у єдине співтовариство.

Таким чином, у контексті нових викликів, що постали перед країною, педагогічним працівникам необхідно переглянути практику виховної роботи та захисту дітей у закладі загальної середньої освіти. На думку дослідників теорії і практики виховання [1; 3], виховний процес, виховна діяльність ЗЗСО мають бути спрямовані на створення базису формування особистісної культури, системи ціннісних ставлень до світу та до самого себе; забезпечення співробітництва вихователя й вихованця, спрямованого на засвоєння вироблених людством цінностей. Виховна діяльність педагога може стати фактором гуманізації «простору дитинства», якщо знайде противагу негативним для дитини явищам в соціумі й системі освіти. Як противага можуть виступити ініційовані педагогом інтеграційні процеси, які дозволять дітям різних соціальних груп набути досвіду спільного і сприятливого буття.

Оцінювання якості виховної діяльності як інструмент управління має на меті: удосконалення педагогічних засобів; визначення результативності навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти; порівняння закладів загальної середньої освіти, встановлення рейтингу; визначення ефективності використання коштів; планування та прогнозування розвитку освітньої галузі; формування освітньої політики; визначення престижності та конкурентоспроможності національної системи освіти.

Інваріантними характеристиками виховної діяльності педагогів за будь-яких умов є цінності, цілі, пріоритети, функції, зміст, критерії якості виховної діяльності педагога. Особливістю виховної діяльності в умовах особистісно зорієнтованої парадигми є те, що головною цінністю визнано дитину, її

розвиток, дитинство. Виховні завдання можуть бути виконані в школі тільки за умови спільної діяльності дітей, їхніх батьків і вчителів. Однак далеко не всі українські школи усвідомлюють сьогодні себе «школами освіти – навчання, виховання й розвитку», чимало із них і досі надають пріоритет навчальній діяльності. Відтак розуміння виховання як забезпечення умов для розвитку дитини потребує внесення інших акцентів у цінності педагогічної діяльності. На зміну «школі навчання» має прийти «школа розвитку».

Цілі виховної діяльності в парадигмі особистісно зорієнтованої освіти витікають із цінностей, сукупність яких, по суті, є ідеологічною концепцією виховання: розвиток особистості в гармонії із собою та соціумом. Специфіка виховних завдань полягає в тому, що їх виконання слабо піддається алгоритмізації, ніколи не знаходиться на поверхні, потребує напруженої роботи думки, аналізу багатьох факторів, умов, обставин. Так, наприклад, виховна робота, яка здійснюється в рамках будь-якої організаційної форми – класна година, екскурсія, змагання, бесіда, гра, диспут, квест тощо, – не переслідує прямого досягнення мети, бо мета недосяжна в терміни, обмеженими тимчасовими рамками цієї організаційної форми. У виховній роботі можна передбачити лише послідовне розв'язання конкретних завдань, зорієнтованих на мету. Отже, ми вважаємо, що слід розрізняти результати виховної діяльності та результати виховної роботи, конкретної виховної взаємодії. Останні, на нашу думку, полягають у задоволенні всіх учасників форми виховної взаємодії, яке вони отримали від своєї участі, спілкування, діяльності.

Найважливішим критерієм ефективного виконання виховних завдань є позитивні зміни у свідомості вихованців, що проявляються в емоційних реакціях, поведінці й діяльності. Успіх виховної діяльності пов'язаний насамперед із тим, наскільки педагог володіє вмінням розвивати та

підтримувати пізнавальні інтереси дітей, створювати атмосферу доброзичливості, творчості, групової відповідальності й зацікавленості в успіхах товаришів. Це свідчить про те, що педагог мусить мати належну науково-теоретичну підготовку з питань виховної діяльності, володіти вміннями щодо її здійснення, мати розвинуті професійно-особистісні якості, що сприятимуть розвиткові його вихованців, організовувати соціальну взаємодію між учасниками виховної діяльності, професійно самовдосконалюватися, займати активну громадську позицію, активно сприяти розповсюдженню передового педагогічного досвіду шляхом участі в науково-методичних заходах, публікації своїх творчих доробок, орієнтуватися на ставлення до себе з боку вихованців, їхніх батьків, колег та адміністрації ЗЗСО.

Розглянемо докладніше результати виховної діяльності ЗЗСО. Виходячи з того, що основними суб'єктами виховної взаємодії є здобувачі освіти (вихованці), педагоги (беремо до уваги насамперед їх діяльність саме як вихователів), батьки вихованців і оточуюче середовище (соціум, громадськість, фізичне оточення ЗЗСО, освітні програми тощо), можна виділити відповідні напрями оцінювання якості виховної діяльності ЗЗСО: якість особистісного розвитку вихованців, якість розвитку учнівського колективу, якість професійної діяльності педагогів як вихователів, якість виховного середовища й умов забезпечення виховної діяльності.

Основним інструментарієм вимірювання якості виховної діяльності, як й інших видів діяльності ЗЗСО, вважаємо кваліметричні моделі, які дозволяють структурувати предмет дослідження, акцентувати увагу експертів на неоднорідності впливу різних факторів і критеріїв шляхом визначення їх вагомості, підкреслюючи пріоритетність в отриманні загального результату. Зазначені вище напрями оцінювання якості виховної діяльності ЗЗСО нами

було покладено в основу кваліметричної моделі як фактори, які ми конкретизували системою відповідних критеріїв для вияву цих факторів. Розроблена модель подана в таблиці 1.

Таблиця 1

Оцінка якості виховної діяльності ЗЗСО

Фактори	Вагомість факторів	Критерії	Вагомість критеріїв	Коефіцієнт відповідності значення коефіцієнта відповідності	Ступінь прояву критеріїв	Ступінь прояву факторів
1. Якість особистісного розвитку вихованців	0,30	1. Ціннісне ставлення особистості до суспільства й держави (патріотизм, національна свідомість, політична та правова культура, готовність працювати задля розквіту держави, захищати її, поважати право, свободу, демократію)	0,09	K1	0,00	0,00
		2. Ціннісне ставлення особистості до людей (єдність моральної свідомості та поведінки, єдність слова і діла, наявність активної за формою та моральної за змістом життєвої позиції, чесність, чуйність, толерантність, уміння працювати в команді, інтелігентність, гуманізм тощо)	0,11	K2	0,00	
		3. Ціннісне ставлення особистості до себе (почуття власної гідності, розвиток самостійності, суб'єктності, свідоме ставлення до життєвого вибору)	0,08	K3	0,00	
		4. Ціннісне ставлення особистості до природи (усвідомлення цінності природи, відповідальність за неї, екологічно безпечна поведінка, природоохоронні навички)	0,07	K4	0,00	
		5. Ціннісне ставлення особистості до мистецтва (шанобливе ставлення до творів мистецтва, естетичні почуття та смаки, ерудиція, культура сприйняття)	0,08	K5	0,00	
		6. Ціннісне ставлення особистості до праці (потреба в трудовій активності, працелюбність, наявність професійних інтересів, конкурентоспроможність, підприємливість)	0,08	K6	0,00	
		7. Ціннісне ставлення до родини, матері, сімейних цінностей	0,09	K7	0,00	
		8. Ціннісне ставлення до здоров'я (свого, інших людей)	0,10	K8	0,00	
		9. Адаптивність, мобільність	0,08	K9	0,00	
		10. Креативність, ініціативність	0,07	K10	0,00	
		11. Протистояння проявам несправедливості й жорстокості, цькування, булінгу	0,06	K11	0,00	
		12. Мовна культура, уміння говорити, слухати, взаємодіяти	0,09	K12		
2. Якість розвитку учнівського колективу	0,20	13. Наявність спільної мети, інтересів, цінностей	0,17	K13	0,00	0,00
		14. Перспективи в соціально-важливій діяльності	0,12	K14	0,00	
		15. Згуртованість, узгодженість у роботі, взаємодопомога, дружба, товариськість	0,15	K15	0,00	

Продовження табл. 1

		16. Наявність та ефективність самоврядування	0,14	K16		0,00	
		17. Дієвість громадської думки	0,10	K17		0,00	
		18. Дисципліна та взаємовимогливість	0,09	K18		0,00	
		19. Прагнення до спілкування у вільний час	0,11	K19		0,00	
		20. Творче самовираження особистості	0,12	K20		0,00	
3. Якість професійної діяльності педагогів вихователів	0,23 як	21. Професійні знання, науково-теоретична підготовка (знання нормативно-правової бази з питань виховної діяльності, психолого-педагогічних засад виховної діяльності, сучасних підходів до виховання)	0,17	K21		0,00	0,00
		22. Професійні вміння (володіння методикою виховної роботи, планування, організування діяльності (кожного вихованця, класного колективу, батьківського колективу), контролювання, коригування, аналізування результатів діяльності, педагогічна просвіта)	0,24	K22		0,00	
		23. Професійно-особистісні якості (любов і повага до людей, довіра, доброта, щирість, гуманність, креативність, фасилітаторська позиція, доброзичливість, віра, креативність, мобільність, ініціативність)	0,15	K23		0,00	
		24. Соціальна взаємодія та партнерство (співпраця з батьками – індивідуальні, групові, колективні форми роботи, колегами, громадськими об'єднаннями)	0,11	K24			
		25. Самовдосконалення, громадська позиція (ставлення до професії, самоосвіта, підвищення кваліфікації, розповсюдження досвіду (публікації, виступи, майстер-класи і т. ін.), наставництво, консультування, класне керівництво, керівництво гуртками, УО, членство в ГО, пов'язаних із професійною діяльністю)	0,10	K25		0,00	
		26. Позитивне ставлення до педагога з боку вихованців, їх батьків, колег, адміністрації ЗЗСО	0,12	K26		0,00	
		27. Виконання посадових обов'язків (дотримання посадової інструкції, етичного кодексу ЗЗСО, трудова дисципліна, ведення ділової документації)	0,11	K27		0,00	
4. Якість виховного середовища, умов забезпечення виховної діяльності	0,27	28. Організаційно-педагогічні (виховна система ЗЗСО, виховні системи класних колективів, система виховної роботи з розвитку здобувачів освіти, корпоративна культура й етичний кодекс ЗЗСО)	0,20	K28		0,00	0,00
		29. Морально-психологічні (позитивний соціально-психологічний клімат, мотивація, система стимулювання, особиста підтримка керівників, партисипативний стиль управління, партнерство, спільні цінності)	0,19	K29		0,00	
		30. Кадрові (забезпечення педагогами, відсутність вакансій, відповідність посадовим і кваліфікаційним вимогам)	0,17	K30		0,00	
		31. Інформаційні (Інтернет-ресурси, веб-сайт ЗЗСО, забезпечення періодичними, методичними, фаховими виданнями з проблем виховання, доступність і якість інформаційно-бібліотечного центру)	0,15	K31		0,00	
		32. Науково-методичні (наявність програми, проекту, концепції виховної діяльності, програм і планів роботи органів учнівського самоврядування, гуртків, учнівських об'єднань, методичні розробки, рекомендації, узагальнення ППД)	0,16	K32		0,00	
		33. Матеріально-технічні (спортивна зала, актові зали, спортивний майданчик, облаштування території для дітей із особливими потребами, обладнання й облаштування кабінетів і території для реалізації завдань виховної діяльності)	0,13	K33		0,00	
Загальна оцінка в частках одиниці	1,00						0,00

© Українська інженерно-педагогічна академія

© ГО «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами»

© Гречаник О.Є.

Висновки. Перспективи подальших досліджень. Таким чином, проблема оцінювання якості виховної діяльності є актуальною внаслідок зростання уваги суспільства й держави до якості освіти й освітньої діяльності, побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти, необхідності стандартизації результатів виховної діяльності та їх вимірювання. Оцінювання виховної діяльності на засадах кваліметричного підходу забезпечить об'єктивність, повноту, ефективність вимірювання, підвищення рівня виховної діяльності ЗЗСО. Запропонована кваліметрична модель може і має бути адаптована до конкретного закладу освіти й використана як базова для вимірювання якості виховної діяльності ЗЗСО з урахуванням його місії, візії, мети й завдань, особливостей ресурсного забезпечення, розташування, найближчого оточення тощо. Подальшого вивчення й уточнення потребують конкретні напрями виховної діяльності ЗЗСО та його структурних підрозділів, розроблення кваліметричних моделей оцінювання діяльності класних керівників, тьюторів, виховного середовища, виховних осередків тощо.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гільбук Ю. З., Киричук О. В. Шкільний клас: як пізнавати й виховувати його душу. Київ, 1996. 208 с.
2. Гречаник О. Є., Григораш В. В. Організація внутрішнього аудиту в закладі загальної середньої освіти. Харків, 2019. 144 с.
3. Гречаник О. Є. Управління виховною роботою в школі. Харків, 2013. 240 с.
4. Єльнікова Г. В. Адаптивні технології в освіті. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Педагогіка»*. 2017. Вип. 3 (5). URL: http://am.eor.in.ua/images/adapt/Vol.3ped5/17ped3_5yelnikova_r.pdf (дата звернення: 24.02.2020).
5. Мастеркова Т. Розвиток професійної компетентності педагога в міжтестастійний період на засадах адаптивного управління. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Педагогіка»*. 2018. Вип. 5 (9). URL:

<https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/107/74> (дата звернення: 27.02.2020).

6. Рябова З. В. Кваліметричний підхід до оцінювання якості надання освітніх послуг. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Педагогіка»*. 2018. Вип. 5 (9). URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/107/74> (дата звернення: 27.02.2020).

7. Хлебнікова Т. М. Методична робота як засіб розвитку професійної компетентності педагога. *Управління школою*. 2015. № 19—21. С. 15—25.

8. Хлебнікова Т. М., Гречаник О. Є., Григораш В. В. Акмеологічний супровід педагога в процесі саморозвитку. *Science Review*. 2018. № 6 (13) July. Р. 11—16. URL: https://doi.org/10.31435/rsglobal_sr/01072018/5897 (дата звернення: 07.02.2020).

REFERENCES

1. Hilbukh Yu. Z., Kyrychuk O. V. Shkilnyi klas: yak piznavaty i vyhovuvaty yego dushu. Kyiv, 1996. 208 s.

2. Grechanyk O. Ye., V. V. Gryhorash. Orhanizatsiia vnutrishnoho audytu v zakladi zahalnoi serednoi osvity. Kharkiv, 2019. 144 s.

3. Grechanyk O. Ye. Upravlinnya vyhovnoyu robotoyu v shkoli. Kharkiv, 2013. 240 s.

4. Ielnykova H. V. Adaptivni tekhnolohii v osviti. *Adaptivne upravlinnia: teoriia i praktyka. Seriia «Pedahohika»*. 2017. Vyp. 3 (5). URL: http://am.eor.in.ua/images/adapt/Vol.3ped5/17ped3_5yelnikova_r.pdf (дата звернення: 24.02.2020).

5. Masterkova T. Rozvytok profesiinoi kompetentnosti pedagoga v mizhatestaziynyi period na zasadah adaptivnogo upravlinnya. *Adaptivne upravlinnia: teoriia i praktyka. Seriia «Pedahohika»*. 2017. Vyp. 3 (5). URL: http://am.eor.in.ua/images/adapt/Vol.3ped5/17ped3_5yelnikova_r.pdf (дата звернення: 27.02.2020).

6. Riabova Z. V. Kvalimetrychnyi pidkhid do otsiniuvannia yakosti nadannia osvitnikh posluh. *Adaptivne upravlinnia: teoriia i praktyka. Seriia «Pedahohika»*. 2018. Vyp. 5 (9). URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/107/74> (дата звернення: 27.02.2020).

7. Khliebnikova T. M. Metodychna robota yak zasib rozvytku profesiinoi kompetentnosti pedahoha. *Upravlinnia shkoloiu*. 2015. № 19—21. S. 15—25/

8. Khliebnikova T. M., Grechanyk O. Ye., Grygorash V. V. Akmeolohichniy suprovod pedahoha v protsesi samorozvytku. *Science Review*. 2018. 6 (13), July. S.

11—16. URL: https://doi.org/10.31435/rsglobal_sr/01072018/5897 (data zvernennia: 07.02.2020).

ЕЛЕНА ГРЕЧАНИК,

кандидат педагогических наук, доцент,
заведующая кафедры научных основ управления Харьковского
национального педагогического университета имени Г. С. Сковороды,
г. Харьков, Украина

ОЦЕНКА ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УЧРЕЖДЕНИЯ ОБЩЕГО СРЕДНЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

Аннотация. В течение последних десятилетий вопросы гуманитарной сферы, в частности образования, находятся в центре внимания политиков, общественных деятелей, ученых, педагогов, родительской общественности, поскольку именно образование определяет будущее мира, каждого государства, его результаты напрямую влияют на состояние дел во всех других сферах человеческой жизни – политической, социально-экономической, культурной, научной. Развитие человека обозначено главной целью, ключевым показателем современного прогресса, а следовательно, это выдвигает новые требования к образованию, его качеству, в частности качеству воспитательной деятельности, являющейся одним из компонентов целостного педагогического процесса.

В государственных документах, указах Президента Украины, Приказах МОН Украины, концепциях определены приоритеты развития образования Украины в целом и воспитания в частности, основные положения стратегических изменений, создана и обновлена соответствующая нормативно-правовая база, осуществляется практическое реформирование отрасли в соответствии с Концептуальными принципами реформирования средней школы «Новая украинская школа», Концепцией национально-патриотического воспитания в системе образования Украины, Стратегией национально-патриотического воспитания и тому подобное.

В то же время положение дел в воспитательной деятельности, темпы и содержательность преобразований недостаточно удовлетворяют потребности личности, государства и общества. Это обуславливает обновление отрасли и ставит перед государством задачу обеспечить приоритетность образовательных, в т. ч. воспитательных задач, первоочередность решения неотложных проблем воспитания и развития личности благодаря повышению качества образования, качества образовательной деятельности, в том числе воспитательной. Вопросу обеспечения качества образования посвящена пятая глава Закона Украины «Об образовании», в которой отмечена необходимость

создания в учебных заведениях внутренней системы обеспечения качества образования. Именно сейчас и продолжается построение таких систем в учреждениях общего среднего образования (УОСО), определение политики и процедур, принципов, направлений, инструментария измерения качества деятельности УОСО. В этом контексте считаем необходимым предложить модель оценки качества воспитательной деятельности УОСО, разработанную на основе кваліметричного підходу.

В статье определены такие направления оценки качества воспитательной деятельности УОСО, как: качество личностного развития воспитанников, качество развития ученического коллектива, качество профессиональной деятельности педагогов как воспитателей, качество воспитательной среды и условий обеспечения воспитательной деятельности.

Ключевые слова: качество воспитательной деятельности, оценка, кваліметричний підхід, заведення загального середнього освіти, педагог, вихованець, умови, ученицький колектив.

OLENA GRECHANYK

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the
Department of Scientific Foundations of Management, H. S. Skovoroda Kharkiv
National Pedagogical University, Kharkiv, Ukraine

EVALUATION OF EDUCATIONAL ACTIVITIES OF THE INSTITUTION OF GENERAL SECONDARY EDUCATION

Abstract. In recent decades, the issue of the humanitarian sphere, in particular education, has been in the focus of attention of politicians, public figures, scientists, teachers, parents, because it is education that determines the future of the world, of each country, and its results directly affect the state of affairs in all other spheres of human life - political, socio-economic, cultural and scientific. Personal development is recognized as the main goal, the key indicator of modern progress, and therefore it puts forward new requirements to education, to its quality, in particular, to the quality of educational activities, as a part of a holistic pedagogical process.

The state documents, decrees of the President of Ukraine, the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine, the concepts define the priorities of the development of education of Ukraine in general and educational activities in particular, the main provisions of strategic changes, the corresponding legal and regulatory framework has been created and updated, practical reformation of the branch is carried out in accordance with the Conceptual Principles of Secondary School Reform «New Ukrainian School», the Conceptual Principles of National-Patriotic Education of Ukraine and the Strategy of National-Patriotic Education of Ukraine, etc.

At the same time, the situation in educational activities, the pace and content of transformations do not sufficiently meet the needs of the individual, the government and the society. This demands updating of education and sets the task for the government to ensure the priority of pedagogical tasks, including educational ones, the urgency of solving current problems of education and personal development through improving the quality of education, the quality of pedagogical activities, including educational ones. Chapter 5 of the Act «On education» addresses the issue of quality assurance in education, noting the need to establish an internal system of quality assurance in educational institutions. Development of such system in general secondary education institutions (GSEI), definition of policies and procedures, principles, directions, tools for assessing the quality of GSEI activity are ongoing. In this context, we consider it necessary to propose a model for assessing the quality of educational activities of GSEI, developed on the basis of a qualimetric approach.

The article defines such directions of assessment of the quality of educational activity of GSEI, as: the quality of personal development of students, the quality of development of students team, the quality of professional activity of teachers as an educators, the quality of educational environment and the conditions for ensuring educational activity.

Keywords: quality of educational activity, assessment, qualimetric approach, general secondary education institution, teacher, pupil, conditions, student team.